

Excursieverlagen

Het Hunzedal en Gieten (28 februari 2009)

De eerste excursie in het nieuwe jaar, onder de immer bezielende leiding van Wim en Bauke, leverde op wat ze beloofde.

Om 9.00 uur verzamelde zich een heel gezelschap op de Brink in Zuidlaren. Dat betekende een lange rij auto's, ook al probeerden we de beschikbare zitplaatsen zo efficiënt mogelijk op te vullen. Die auto's waren overigens geen overdreven luxe, gezien de af te leggen afstand en de kou: er stond (vooral 's morgens) een venijnig windje! Droog hebben we het ook niet helemaal gehouden. Ondanks dat werd er veel gezien en gehoord: de Veldleeuwerik (hoera!), een groep van vijf Puttertjes in een boom (prachtig, al die kleuren door de telescoop), groepen Sijsjes, Blauwe Kiek, Appelvink, Torenvalk, Grote Lijster (op de parkeerplaats), Geelgors (veelvuldig), rietganzen (in de verte) en verschillende zwanen.

Koffie met taart werd genoten bij Braams in

Gieten, waar via Bauke de Goudlijster zich ook nog liet horen, tot naïeve verrukking van Jorien en ondergetekende.

Na de koffie hebben we gewandeld in het Gieterbos, waar de Boomklever, de verschillende te verwachten mezen en de Groening zich lieten horen. En een schitterend hoor- en schouwspel: vijf Boomleeuweriken baltsend, of duellerend, vlak boven ons. Ze gingen maar door. Wat mij betreft hoefden we toen niet echt verder meer. Wim deed dat wel, met als resultaat onder andere een Groene Specht (volgens Bauke een Spotvogel).

Het was een fantastische dag!

Voor de volledige lijst met waarnemingen van die dag, zie het verslag op de website!

Willemijn Pompe

Het Hunzedal

Vierdaagse excursie naar het Elbeland bij Gartow-Dannenberg (20-24 mei 2009)

Met bijdragen van Wim Woudman, Jur Furda, Niels Kalma, Jan Allex de Roos, Lars van der Spoel en Aart van der Spoel

Het was niet verwonderlijk dat deze excursie al twee maanden van tevoren was volgeboekt, ondanks het feit dat om organisatorische redenen was gekozen voor een maximum van 25 leden/deelnemers, ruim meer dan de groep van mei 2005. Het gebied en de te verwachten natuurlijke rijkdommen, waarover destijds al is gerapporteerd, zijn zeer aantrekkelijk voor de natuurliefhebber en tevens voor de nostalgicus, die weemoedig verrukt de grote verscheidenheid aan soorten ondergaat, en doen denken aan begin negentiende-eeuwse omstandigheden in eigen land, die ooit door Thijsse werden beschreven in zijn onvolprezen Verkade-albums. In mei is bovendien de natuurbeleving zo intens dat je door wat je ziet en hoort in een permanente roes dreigt te raken waar je pas na een paar dagen 'terug in de routine' langzamerhand van los komt. Zo verging het mij althans.

De omstandigheden voor het vogelen waren optimaal, waardoor het maximum uit de dagen kon worden gehaald. Velen stonden elke dag voor of kort na dag en dauw op, tenminste de kampeerders, omdat allerhande klanken verlokkelijk opklonken uit lover en zwerf. Pas 's avonds, als de boomkickers begonnen te ratelen, kwam er rust. Behalve bij die enkeling die nog Kwartelkoning, Nachtzwaluw of Bosuil wenste.

De groep was zeer gemêleerd. De jongste vogelaars waren rond de twaalf, de oudste iets boven de tachtig. Het aantal vogelkijkende dames was prettig hoog. Kortom, het was geen peloton met louter twitchers, waar het relativiseringsvermogen soms wat lastig te ontwaren is, ofschoon er deze dagen wel degelijk werd verzameld. Daarover gaan de dagverhandelingen die door enkele deelnemers werden opgesteld en die hieronder volgen.

Wim

Aankomst

We vertrekken op woensdagochtend 20 mei om 7.50 uur vanuit Zwolle met de trein naar Dannenberg. De laatste 25 kilometer

naar Laasche doen we met de taxi omdat er slechts twee maal per dag een bus gaat. Eerst bij de camping langs om de rugzakken en de tent af te leveren en dan naar Gartow om twee fietsen te huren. We komen om 15.15 uur aan. Als we op de camping terugkomen om de tent op te zetten, is het met een feest. Er vliegt een Rode Wouw over. Even later komt er een Zwarte Ooievaar langs. Nadat we de tent hebben opgezet, gaan we even naar de receptie en het cafeetje om broodjes voor de volgende dag te bestellen. Frau Pewsdorf zegt het volgende: "Herr Furda, das brauchen Sie nicht zu machen. Der Herr Woudman wird das alles coördinieren". Wim kennende vind ik dat een rare gedachte, maar goed, ze zal het wel weten. Leuk trouwens, die naam Pewsdorf afkomstig van Pevestorf, het nabij gelegen dorpje. Het wordt door de autochtonen ook precies zo uitgesproken. De familie leeft dus al eeuwen in deze omgeving, concludeer ik. Ik ga terug naar de tent. Daar vliegt tot mijn verbazing een Schreeuwarend laag over de camping. Een volwassen vogel, relatief lichtbruin met duidelijke polsvlekken (handvleugelvlak).

We besluiten een rondje te gaan fietsen. Een kilometer achter de camping zit een zingende Grauwe Gors in een boompje. Een prachtig geluid. In hetzelfde veld zit een Paapje. We fietsen even verder en horen een orkest van zingende Wielewalen en roepende Koekoeken. Er zijn zeker vijf Wielewalen te horen. We komen bij de camping terug en hebben slechts drie kilometer gefietst. Er staan enkele Avifaunaleden te kijken naar baltende Kraanvogels in het veld achter de camping. De vogels stappen met gespreide vleugels heen en weer en springen regelmatig omhoog. Een mooi gezicht. Later vliegen er nog enkele Rode Wouwen voorbij en een groepje Kraanvogels.

Terug op de camping zijn er intussen meer Avifaunaleden gearriveerd, waaronder de familie Woudman. Het resultaat is dat er vier kinderen mee zijn. Leuk voor Duco, want hij had gezegd: "Vogelen is leuk, maar

vier dagen alleen maar met krasse knarren optrekken is wat anders". Dat is dus niet nodig. Het begint met voetbal met Tanne en Mirte. Inmiddels blijkt het toch verstandig om brood voor de volgende dag te bestellen. Frau Pewsdorf heeft het toch niet helemaal door wat die Nederlanders betreft. Het blijkt niet mogelijk om op de camping warm te eten. Geen probleem, we hebben nog voldoende brood.

Later lopen Duco en ik samen met Lydia nog een rondje om de camping, in de hoop Kwartelkoningen te vinden. Dat lukt niet die avond. Ze zijn er wel, maar daar komen we pas op de laatste avond achter. Ze zitten in het kraanvogelveldje. We waren de verkeerde kant op gelopen. Maar wat een ontvangst met al deze prachtige soorten! Dat belooft veel goeds, want eigenlijk moeten we nog beginnen.

Jur

Dag 1

Zo tegen 9.30 uur op donderdag begint zich bij de beverloze beverbrug in het plaatsje Gartow een bont gezelschap Groningse vogelaars te verzamelen, klaar voor een dag vogelfietsen langs de Elbe. Een Grote Karekiet in de rietkraag maakt zijn aanwezigheid luid en duidelijk bekend. In de struiken bij de verzamelbushalte zingen Spotvogel en Nachtegaal.

Het duurt even voordat het gezelschap compleet en bijgekleet is, maar dan kan men onder leiding van Wim 'follow that' Woudman op pad. Wim is al veel vaker in het gebied geweest en is een uitstekende en goed geïnformeerde gids. Zijn geluidenkennis is terecht legendarisch en levert in de loop van de dagen zeker twintig extra soorten op. De groep van zo'n dertig voortvarende fietsers rijdt via een door eiken omzoomd onverhard ortolaantje richting Elbholz, een van de fraaie bosjes die het Elbe-rivierdal rijk is. Het laantje zelf doet zijn bijnaam geen eer aan en produceert slechts een familielid, de Geelgors. Deze soort is in het gebied overal te vinden en zingt de hele

week volop. In de open stukken lopen overal Kraanvogels, meestal in paren. Even later zien we boven de rivier een groep van twaalf van deze beesten in de vlucht, waarschijnlijk niet-broedende, onvolwassen vogels. In het bosje laat een druk zingende Fluiter zich heel goed zien – met zijn gele kopje in de zon een bijna exotisch beeld.

Aangekomen bij de rivierdijk verkent de groep de uiterwaarden. Heel even zingt een Krezelzanger. In de plasjes Krakeenden.

In de lucht veel Huis- en Boerenzwaluwen, maar een vlucht van vier Zwarte Ooievaars trekt meer belangstelling. Over werkelijk uitstekende fietspaden (deel uitmakend van de Radrundweg Naturerlebnis Elbe, Duits is een beeldende taal) gaat het langzaam verder richting Schnackenburg. Veelvuldig moet worden gestopt. Een paartje Bruine Kiekendief voert voor onze ogen een mislukte prooi overgave uit. De man mikt de prooi zeker een meter onder de vrouw langs – dat kunnen Nederlandse Kieken dan toch weer beter. In een slordig weilandje hopst één Kramsvogel.

Ondertussen is het al een uur of twee en begint bij deze en gene de maag te knorren.

Aan de sluis in het centrum van Schnackenburg bevindt zich een uitspanning (met zicht op de enige Stormmeeuw van de trip) die er veelbelovend uitziet en hoewel het er vol zit, kan na wat schikken en wachten bijna iedereen een stoel vinden. Men serveert er uitstekende kannetjes koffie, heerlijke Kuchen en koel bier.

Flink aangesterkt fietsen we na een uurtje naar de Alanden, die ze dus niet alleen in Zwolle hebben. Vanaf de dijk blijkt het hier prima vogelen. De enige Wespendif van de week vliegt over, er zit een mannetje Zomertaling en er zijn Kieviten. Al snel ontdekt men een nest van de Buidelmees, na een tijdje inclusief eigenaar. Een Kleine Bonte Specht laat zich heel goed zien na door Duco Furda (wat een vogelaar!) te zijn ontdekt. Bij een oud meandertje een paartje Nijlganzen. De Grauwe Ganzen hebben jongen en de Zeearenden zijn witstaartig. Een donkere, dreigende onweersbui besluit van ons weg te drijven en aldus wordt de terugtocht richting Gartow ook een succes, met als hoogtepunt een door Wim Woudman op gehoor gelokaliseerde Ortolaan die uit volle borst zit te zingen in

De rivierduinen bij de Elbe – 22 mei 2009

een dode eik. De theorie dat er rogge in de buurt moet zijn, klopt volledig, want de eik staat naast een uitgestrekte akker met dat gewas. Toespelingen worden gemaakt op jenever en een onlangs wegens gebrek aan studiemateriaal opgeheven werkgroep binnen Avifauna. Even verderop zingen in de Eichenallee nog twee of drie Ortolanen.

Jan Allex

Dag 2

Hallo, ik ben Lars van der Spoel. Ik ben samen met mijn vader mee geweest naar de Elbe.

Ik schrijf een verslag over dag 2, de enige dag dat we met de auto gingen om wat verder weg te kunnen.

Het is 9.00 uur. Iedereen staat op het punt te vertrekken, alleen loopt het een beetje uit want we gaan met z'n 32-en carpoolen in zeven auto's (vogelaar = natuurliefhebber, dus carpoolen) en er moet dus goed worden opgelet dat er geen mensen overblijven of dat er te veel auto's meegaan. Aldus, 9.10 uur, wij zijn net een klein beetje geïrriteerd naar de ingang gereden in de hoop dat men ons zal volgen. Uiteindelijk rijden we weg om 9.13 uur, om na acht minuten rijden te stoppen bij een mogelijke sperwergrasmusplek. We zien bijna gelijk na aankomst op de plek een Tapuit. Na een tijdje kijken gaan we met zijn allen naar een Rode Wouw kijken die zich mooi laat zien. Dan zien een paar vogelaars Jeroen Niezen die aan de andere kant van een veldje staat te zwaaien. Iedereen snelt erheen. Ja hoor, Jeroen heeft hem gespot: de Sperwergrasmus!

Uiteindelijk heeft iedereen hem wel heen en weer zien vliegen maar niet altijd echt goed gezien (laten we zeggen: hij ging niet even op een paaltje zitten of zo). Ik stond samen met drie anderen aan de andere kant en ben van mening dat wij hem ook het best hebben gezien.

Na de Sperwergrasmus gaan we door naar het voormalige Oost-Duitsland over de Elbe. Op dit gedeelte heb ik me erg verheugd, ik ben namelijk een echte cultuurfreak en

heb vooral iets met Oost en West en hoop dus nog mooie dorpjes te zien en het liefst ook nog een mooie Trabant. Hoe dan ook, eerst nog even langs de supermarkt, maar dat verhaal zal ik jullie besparen. Dus daar rijden we dan over de brug naar het oosten. Aan de rechterzijde zie je een oude spoorbrug die halverwege de Elbe ophoudt, het eerste bewijs van de donkere tijden die hier hebben geheerst.

Na een minuut of tien door de dorpen en landschappen te hebben gereden, stoppen we bij de hoge rivierduinen van de Elbe. Ik heb gehoord dat hier in de buurt een tijdje terug een paar Trabi's zijn gespot, dus ik hoop er nog een te zien. We lopen de duinen in en we zien en horen veel maar niet echt interessante dingen. Tot we een bosje achter de duinen in lopen en Wim een Glanskop hoort. In datzelfde bosje hebben we nog een Roodborsttapuit en een Taigaboomkruiper. Dan lopen we weer terug naar de auto's. Ik ben een beetje teleurgesteld, nog geen Trabi gezien om te kunnen fotograferen (ik ben namelijk amateurfotograaf). Ik ruil met een mevrouw, die in onze auto gaat en ik ga nu bij Wim in de auto, gezellig bij Tanne en Mirte die iets jonger zijn dan ik. Ik zit bij Wim in de auto, dat betekent dat we voorop rijden als we ineens een Trabant zien staan. Wim weet dat ik van die dingen hou en trapt op de rem en stopt. Ik spring uit de auto om deze schitterende Trabi te fotograferen. Gelukkig hebben de andere zeven auto's met 28 mensen hier niets op tegen omdat ze weten dat ik heel graag een Trabi wou schieten.

Na de Trabi uitgebreid maar snel gefotografeerd te hebben rijden we door met een heel gelukkige persoon in de voorste auto. We rijden nu zo'n zeventien minuutjes om nog even langzaam te gaan rijden bij een Ooievaar die naar een andere Ooievaar toe vliegt. Dan komen we aan in een dorpje waar we stoppen bij een (voor vogelaars die een paar jaar terug meegingen bekend) kuchenrestaurantje waar ze IJsvogel serveren, dat wil zeggen als je snel genoeg bent, want

FOTO: LARS VAN DER SPOEL

Een ontzettend schattige Trabi – 22 mei 2009

er vliegt eentje in minder dan een seconde soms van de ene kant naar de andere kant van het stroompje waar het terras aan ligt. Lang niet iedereen ziet hem, maar mijn vader en ik hebben het geluk net op het juiste moment op de juiste plek te zijn en dit prachtbeestje een halve seconde te mogen aanschouwen.

Vervolgens rijden we richting een bosje naast een moeras door nog een paar dorpjes. Je kunt in de dorpen een groot verschil zien tussen West en Oost. Alles is verzakt en slecht onderhouden en de wegen zijn niet goed. Je kunt de armoede nog zien. Na deze dorpjes komen we aan op een voor fietser kies uit 'hersenschudding-door-het-geschud' of 'slijp-weg-in-het-zand'-paadje. We rijden het pad af om na een minuut of drie te stoppen en onze eerste Kleine Karekiet te zien (ongeveer net zo veel voorkomend als de Grote Karekiet), en een plastic roerdomp waarvan de helft van de vogelaars pas door heeft dat ie nep is na een aanwijzing van een bordje in de vogelhut die daar ook staat. Waarvoor de plastic roerdomp dient weet ik niet, maar we kunnen er wel om lachen. We

gaan weer verder en stoppen vlak voor het eind van het pad nog een keer, want we zien twee Kieviten een Kraanvogel aanvallen. Dit ziet er erg spectaculair uit. We zien boven ons hoofd nog een vogel, waarschijnlijk een specht. Ik weet dit niet zeker want mijn vader had dit niet mee gekregen en er is veel onduidelijkheid over.

Inmiddels is het afgekoeld en regenachtig. Dat heb ik pas door als we op het pontje over de Elbe terug naar de camping zitten. Onderweg naar het pontje zien we ook nog een Grote Lijster. Deze is vrij algemeen maar oogst toch wel waardering want dit is namelijk de enige die we deze vakantie zien. Terug naar het pontje. Dat ding is heel klein en ik dacht dat hij minimaal drie keer zou moeten varen om ons allemaal over te krijgen. Tot mijn grote verbazing passen we er allemaal in één keer op, plus nog twee Duitsers met hun auto's. Op het pontje is het koud, nat en heel wiebelig, want er staan golven van een halve meter hoog. We kijken naar de overkant waar we de twee gigantische masten zien staan van Pevestorf, naar mijn idee in ieder geval, want ze heten namelijk de Gartow-Höhbeck Transmitter.

Een mooie compositie van de Ooievaar die net bij de andere is gaan staan – 22 mei 2009

Ik heb dit even opgezocht. De linkermast is 327 meter hoog en de rechtermast 344 meter hoog. Je kunt ze dan ook vanaf iedere plek waar we zijn geweest zien. Een goed oriëntatiepunt om te zien hoe ver weg we van de camping waren, want daar staan ze vlakbij.

Na het pontje spreken we af in Pevestorf om daar elkaar gedag te zeggen. Hier vindt weer een autowisseling plaats omdat iedereen de andere kant op moet. Ik pas nergens meer bij en word bijna achtergelaten want de enige vrije auto rijdt bijna weg. Ik kan met deze auto meerijden maar moet wel weten waar ik heen moet want mijn vader rijdt al met een volle auto weg dus ik ga er snel achteraan om te vragen waar we heen moeten. Vanaf hier gaat het verder zonder de groep, want we zijn nu met z'n zessen in de pizzeria in Gartow. Na het eten gaan twee van de zes naar een lezing over Nachtzwaluwen. Ik ga daar niet heen, maar nu is het probleem dat zij met de auto gaan en wij dus moeten lopen. Gelukkig levert dit ons wel een bever op die over de Gartowsee zwemt. Na een wandeling van een uur komen we aan. Vijf

minuten later komen de twee die naar de lezing gingen aan. Als ze iets eerder waren geweest, had ik ze serieus iets gedaan.

Ik wil nog een paar dingen kwijt over de excursie. Het is een echte aanrader en als hij weer komt, ga ik net zolang bij mijn vader zeuren tot we weer gaan. En de foto's in dit verhaal zijn door mij genomen. Ik wil iedereen bedanken voor de gezelligheid en de kennis die ik heb opgedaan.

Lars

Verslag lezing over Nachtzwaluwen 21 mei 2009

Op vrijdagavond zijn er een achttiental excursiegangers aanwezig in de Lindenhof (Pevestorf) bij de Elbe. Daar geeft Peter Gäth een voordracht over de Nachtzwaluw. Peter heeft een jaar of veertien Nachtzwaluwen intensief geobserveerd, vooral langs de noordrand van de Nemitzer Heide. Hij vertelt er enthousiast en deskundig over en illustreert zijn verhaal met prachtige dia's en geluidsopnames.

We kunnen een nachtzwaluwnest volgen

vanaf het ogenblik dat de eieren uitkomen. Daarna begint het nachtenlange voederen (waarbij het mannetje vaak nogal haastig is). Uiteindelijk zien we de jongen met hun eerste vlieg oefeningen beginnen.

Boeiend vind ik Gåths commentaar op “slaat tijdens de balts zijn vleugels tegen elkaar” (zie *ANWB Vogelgids*, blz. 218). In *The Birds of the Western Palearctic*, vol. IV, blz. 631, vind je een op twee gedachten hinkende omschrijving: “produced by striking wings together over back or by sudden simultaneous upward or downward movement”. Dat vleugels tegen elkaar slaan is, volgens Gåth, onzin. Als je erover nadenkt (had ik nog nooit gedaan), is het natuurlijk ook nogal vreemd dat een vogel (of het nu een Nachtzwaluw of een Houtduif is) zijn vleugels met zo’n duidelijk hoorbare klap tegen elkaar slaat zonder daarbij iets te beschadigen. Nee, volgens Gåth wordt het geluid teweeggebracht op dezelfde manier als je een zweep in de lucht kunt laten knallen (zie Wikipedia: whipcracking). Het is een ‘sonic boom!’ Door zijn opnames vertraagd af te draaien, kan hij ook laten zien dat het geluid inderdaad uit twee aparte componenten bestaat (van elke vleugel afzonderlijk).

Hoewel de lezing maar kort kan duren – de volgende ochtend moet er immers al weer vroeg worden gevogeld – zitten we allemaal geboeid te luisteren en horen en zien we veel nieuws.

Niels

Dag 3

De derde dag begint voor een klein clubje al vroeg. Om 6.30 uur staan we bij Hotel Lindenhof om daarvandaan te wandelen. We vertrekken. “Sprinkhaanzanger!”, roept iemand, “Snor!”, roep ik. Het blijven moeilijke soorten. Vanaf een cd valt het verschil niet te horen; dat klinkt altijd even blikkerig. Ik was eens in het veld met Bert, een vriend die nu in Noorwegen woont. We hoorden een van de twee. “Hij broemt”, zei Bert, “dat is een

Snor”. Vanaf dat moment hoor ik het verschil. Als hij broemt, is het een Snor. Maar dat geldt voor mij. Ieder heeft zijn eigen associaties om geluiden te onthouden. Ik loop verder.

Terwijl ik Goudhaantje noteer als nieuwe Elbesoort, hoor ik een korte tuinfluiterzang gevolgd door een ratel. Sperwergrasmus dus! Ik probeer anderen erop te attenderen, maar iedereen kijkt stoïcijns de andere kant op. Ik bel Jan Alex met mijn mobiel. Eindelijk komen ze mijn kant op. De Sperwergrasmus laat zich mooi zien, de tweede van deze Elbetrip.

Duco ontdekt een vliegenvanger; een klein beestje met een rond kopje fladdert van boom naar boom. Jan Alex denkt aan Kleine Vliegenvanger. Ik kan daarin meegaan. Helaas geen wit bij de staart, ook geen gestreepte borst trouwens. Later zit op dezelfde plaats een Grauwe Vliegenvanger. Ging het om twee verschillende vogels? Was de wens de vader van de gedachte of zat ie gewoon te ver weg? We zullen het nooit weten en gaan eerst terug.

Om half tien vervoegen de anderen zich bij het hotel. We gaan een lange fietstocht maken deze dag.

Onderweg naar de pont die ons naar ‘Oost’-Duitsland brengt, zingt een Vuurgoudhaantje. We steken over en fietsen langs de Elbe. Het is hier uitstekend fietsen en je kunt kiezen of je op de dijk of onder langs de dijk wil fietsen. Dit traject is onderdeel van een langeafstandsfietspad langs de Elbe, de ‘Elbe Radweg’. Iets om te onthouden om nog eens te doen.

Natuurlijk gaan we op de dijk fietsen en hier is ook genoeg te zien. Zwarte Ooievaar, Raaf en gedurende de hele weg laten Gele Kwikken zich zien en horen; een echte weidevogel hier. Weidevogels zijn trouwens schaars. Grutto’s worden niet gezien, Kievit zo nu en dan. De dichtheden van veel vogels zijn sowieso heel anders (lager) dan bij ons. We speuren over de Elbe en zoeken de vele strandjes af die zich langs de strekdammen bevinden. Hier zouden toch Oeverlopers moeten zitten, vraag ik mij af. In Nederland zit in deze tijd van het jaar langs elk water-

De Sperwergrasmus – 22 mei 2009

tje een Oeverloper. Hier niets. Ik begin me te realiseren dat we in Nederland wel erg verwend zijn met gestuwde trek. Behalve steltlopers verwacht je toch ook trekkende sterns en meeuwen, maar niets van dit alles. We moeten het doen met de lokale vogels. Jeroen, die was achtergebleven, komt aanfietsen. "Sperwergrasmus!", roept hij. Jeroen ontpopt zich als een Sperwergrasmussenontdekker.

We fietsen met een groepje terug om de vogel te bekijken. En passant pakken we nog even twee Slobeenden mee die we nog niet hadden.

Eindelijk vinden we toch steltlopers. Vier Oeverlopers maar liefst en later twee Kleine Plevieren en twee Bontbekplevieren. De laatste twee soorten zijn waarschijnlijk broedvogel hier. Verder nieuw deze dag: Tafeleend (door Virry gevonden tussen de biezenpollen), Grote Zilverreiger, Visarend en Oeverzwaluw. Bij de pont terug een Boomvalk voor de snelle fietsers en aan de overkant de eerste Krekeltzanger. Hoe algemeen deze hier is, weet ik niet. Krekeltzanger is een late soort die nu (eind mei) pas binnen komt.

De groep valt regelmatig uiteen in groepjes snelle fietsers en volgers. Wim, een snelle fietser, staat op de dijk te wachten. Hij heeft van andere vogelaars gehoord dat we tussen de honderden Knobbelzwanen een Wilde Zwaan gemist hebben. Ik kan hem troosten met een rietgans die voor onze neus wegzwemt. Tussen de honderden Grauwe Ganzen ook een leuke vondst.

Na een dag genieten van het landschap, oude dorpjes en veel leuke vogels valt de groep opnieuw uiteen. Maar in de Imbiss tref ik weer een stel vogelaars. We horen dat om half negen altijd een bever langs komt zwemmen bij het meer. Dus daar gaan we nog even kijken. Terwijl de Grote Karekieten knarren, komt stipt half negen een bever langs zwemmen. Mooi! Ik vervolg mijn weg naar de camping en zie in een beekje ook nog een beverrat langskomen. Deze zwemt met zijn kont omhoog en onderscheidt zich daarmee van de bever. Leuk om dat aan het eind van een lange dag nog even vast te kunnen stellen.

Aart

Dag 4

Half zeven, zondag. Windstil. Eerste geluid vandaag: Kleine Karekiet, in een struikje, want riet ontbreekt op de camping. Gisteren begon het met geblaas, van de Watersnip, eergisteren verbrak de Veldleeuwerik voorzichtig de nachtelijke stilte. De Nachtegaal van vier jaar terug was er nu niet. Dat scheelt een hoop herrie. Ik slip uit de slaapzak. Dat hadden er meer bedacht. Rondje om ruim rond de verblijfplaats. Windstil ochtendlicht. Wijdse natuurlijke weiden met waterloopjes, kilometers uitgestrekt naar zuidoost en noordwest, overloopgebied van de Elbe. Een groepje van acht fietst, loopt, luistert langs de lage dijk en hoort zowat tegelijkertijd: Paapje, Veldleeuwerik, Geelgors, twee Grauwe Gorzen, Spotvogel en nu ook hier: een Ortolaan. Verderop zakt een Watersnip met gespreide staartveren door de lucht. Man Grauwe Klauwier op struiktop; geen bijbehorende Sperwergrasmus hier. In het bos klinken de gewone soorten van thuis en een Fluiter. Bij de stil tussen hier en daar door bevers beknagde wilgen stromende Seege een Tuinfluiter, een Rietgors en een Nachtegaal. Daar ook, diep over zijn stuur gebogen: Bauke. Kan tevreden inpakken en met spoed weg naar de trein in Dannenberg, want hij 'heeft' ze: de voerende Middelste Bonte Spechten in de door Dick Schut omschreven dode eik bij het strooibos aan de Elbholzallee. De Boompieper blijkt een stukje Glanskop in zijn lied te hebben, tenminste op afstand. Driehonderd meter verder: bankje met zeer wijds uitzicht op de Seege-laaglanden met daarachter een lange bosrand met grove dennen. Laag wiekt een volwassen Zearend over naar een van de dennenkruinen. De telescoop ziet lange slierten haar over z'n strenge gelaat hangen. Twee kraaien willen hem weg hebben. Hij blijft, ongenaakbaar en koninklijk. Ver weg waaien de *lu-lu-lu*-klanken van een Boomleeuwerik en ook hier Paapje, Grauwe Gors en Gele Kwik. Rode Wouw altijd ook wel ergens. Te mooi hier! Er volgen verse broodjes. Om half tien verder. De meeste excursiegangers pakken nu hun biezen. Er passeert nog een hoge Zearend.

Slotronde met z'n zevenen via Elbholz en Pevestorfer Wiesen, ook een ornithologisch en landschappelijk (teen kan niet los gezien worden van tander trouwens!) walhalla. Lange sessie bij een dode eik met MBSpechtenhol. De teller staat inmiddels op 135 soorten. De oude vogels wisselen elkaar om de drie à vier minuten af met een bek vol lekkers. De familie Glas arriveert toevallig en kan ook getuige zijn. Bij de Elbedijk net west van het Elbholz, in hetzelfde revier als in 2005, twee zeer zichtbaar baltsende en zingende Sperwergrasmussen, hier weer geflankeerd door hun ecologische burens: drie volwassen Neuntöters. Terrastijd bij Lindenhof voor verzadigde vogelaars. Koffie met een punt, die we ook achter deze excursie moeten zetten. Tijdens het tenten vouwen op het kampterrein glijdt een donkere roofpoot voorbij met geknikte en licht afhangende vleugels, die dat blijven tijdens een aanzet tot schroeven. Kleine staart naar verhouding, en lange vlerken, wat Buizerd en Wespandief uitsluit, en die bovendien een andere vleugelstand hebben. De Schreeuwarend van Jur en medelid buiten mededinging, de heer Hekstra. Thuisgekomen leidt mailcontact over 'vergeten' soorten tot een totaal van 139, waarmee de grote rijkdom van deze regio, door iedereen allang gevoeld, ook nog eens bewezen is. Het gebied was decennialang Grenzbezirk tussen twee machtsblokken, het lijkt goed beschermd en wordt ornithologisch in elk geval degelijk gemonitord. Er is rust, ruimte en rogge.

Wim